

СВЕТИ ТЕОЛИПТ
ФИЛАДЕЛФИЈСК
И

**Друга посланица
Евлогији**

1. Моје
ништавности кћери
у Светоме Духу,
која си се
удостојила да
носиш име
благослова Божијег,
монахиње Евлогије!
Непрестано
уносим молитве
Човекољубивом
Господу како би ти
у души непрестано
имала страх
Божији, сећајући се
неподмитљивог и
страшног Суда¹⁾ а
такође и да би
разумела да је
неопходно
непоколебиво
следити правило
заповести
Христових. Страх
Божији и
разумевање су крај
премудрости²⁾: први
нас побуђује да се
уздржавамо од
рђавих дела и
помисли,

избављајући нас од казне, а друго нас изводи на пут обожујућих начина (остварења) врлина.

2. Што се тиче мене, како бих могао да разгласим о чудима Божијим која се и сад извршавају на мени? Оног дана кад сам намеравао да се укрцам на лађу и да запловим, на мене се сручила страшна болест са продорним болом и крварењем, коју зову дизентерија. Лекари који ме се беху одрекли објавили су ми смртну пресуду, јер су видели моју старост, слабост тела и силу болести која се удвостучила због предстојеће пловидбе и

исцрпљивања, због чега су мој положај и сматрали безнадежним. Међутим, без обзира на болест која ме надвладала, укрцао сам се на лађу, препуштајући се власти многих недаћа и болести какве се појављују услед (узбуркане) воде, снажних ветрова, њихања лађе, стешњености, мноштва људи, смрада и, што је најгоре од свега, препрека за неопходно старање о мојој (слабој) природи. И ево, кад су прилике биле тако лоше, Дароватељ живота и Исцелитељ душа и тела наших укрепио ме је тако да те страхоте (пловидбе) не само

да се нису
удвостручиле него
су се преобразиле у
исцелитељске
лекове: Господ је
брзо и у потпуности
прогнао болест и ја
сам поново задобио
пређашње здравље.
То би се могло рећи
о мом страшном
боловању и о
необичном
избављењу од њега.
Што се тиче
тешкоћа на које смо
наишли путујући из
Фокеје у
Филаделфију,
плашећи се ноћу
тајних напада и
заседа и страхујући
дању од отвореног
атаковања, насртаја
и замки
(непријатеља),
мислим да смо за
спасоносан исход
путовања обавезни
Богу и непрестаном
понављању

пророчких речи:
*Прођосмо кроз
огањ и воду, и извео
си нас у одмор (Пс.
65, 12)³⁾.*

3. Од писама која си
ми послала добио
сам она која си
послала по Карбону
на празник
Рождества
Христовог, а она,
која си послала по
Кидонату (који
живи поред мене)
добио сам још
раније. Утешио сам
се кад сам их добио,
али сам зато био
веома огорчен
њиховим садржајем
који је показао да,
како видим, наше
ствари не стоје
онако како сам
очекивао и како си
ти обећала. Ја сам
обманут, а ти си
говорила неистину:
Ниси слагала

људима него Богу
(Дела ап. 5, 4)
Требало би да
схватиш смисао ове
апостолске изреке и
казне која затим
следи. (Твоја
монахиња) показала
се као играчка
брзоплетости а ти
као слушкиња
малодушности. Ја
сам, захваљујући и
једној и другој, био
исечен бичем
жалости, јер сам
видео да мој труд
није донео никакву
корист.

4. Ти знаш (и то
знаш поуздано) да
већина речи које
сам вам упутио није
имала у виду ништа
друго него
трпљење⁴⁾. Твоја
душа се свагда
снажила кад ју је
орошавала роса
уздржања и

трпљења. То су основне врлине и представљају темељ свих осталих (врлина)⁵⁾. Оне у себи садрже и главне врлине, при чему имам у виду љубав и смиреноумље⁶⁾. Уздржање је узда добровољних страсти, која задржава претпостављене насладе којима стреми душа⁷⁾, одваја душу од жеље за пролазним стварима и посредством љубави сједињује је с Богом. Трпљење је спужва патњи које се против наше воље обрушавају на нас; упијајући и примајући у себе несреће које нам долазе споља, оно умудрене душе

чини смиренима.
Наслађивање и
овоземаљска слава
скидају са нас одећу
славе Божије⁸⁾ а
уздржање и
трпљење поново
ткају ово
одејаније⁹⁾. Кад се
налада исуши
уздржањем, а
славољубље
уништи
(непоколебивим)
подношењем
несрећа, душа се
враћа љубави
Божијој и облачи се
у прекрасну лепоту
смиреноумља.
Уздржање
истребљује
сладострасну жељу
у њој а трпљење
поништава
славољубиво
мудровање. Обе ове
врлине заједно
војују против гнева
и пожуде. Ако
немаш уздржања,

онда *жеља тела*
(Еф. 2, 3)¹⁰⁾
надвладава твоју
душу; ако немаш
трпљења, онда гнев
има власт над
твојом душом.

5. Радосно
прихватај све патње
које ти се догоде да
би се ускоро
овенчала наградама
за трпљење¹¹⁾.
Адам, началник
пропадљивости,
изгнан је из раја јер
је изгубио
уздржање и
трпљење. Уздржање
је изгубио услед
пристрашћа (тј.
страствене
привезаности)
према насладама а
трпљење услед
недостатка
суздржања да
оствари заповест¹²⁾.
Након што је
постом победио

кушача и збацио га
трпљењем
спасоносних
страдања, *Началник
живота* (Дела ап. 3,
15) је и нас
прогласио
победницима и
поново нас учинио
житељима Раја.
Због тога свагда
имај на уму изреку
свима познатог
подвижника, светог
Арсенија.
Постојано се
борећи за своју
усрдност и сећајући
се своје првобитне
ревности према
отшелничком
животу, стално је
говорио самоме
себи: „Арсеније,
због чега си отишао
из света?“¹³⁾ То је
значило: „Арсеније,
усмери се ка оној
доброј намери због
које си отишао из
света и корачај

према циљу који ти је одређен.” Ти такође на сличан начин говори самој себи: „Евлогија, због чега си прихватила сестру која ти је дошла?” Те кратке речи породиће у твојој души мноштво мисли и просветлиће те у вези с тим како да руководиш сестру. Пресабери се каква ти је усрдност била потребна да би је убедила да напусти свет. Размисли о томе да је она у почетку имала добро поверење у тебе. Сети се времена које је провела с тобом, многоликог руковођења које си показала (и које показујеш) а које си прихватила ради

љубави према њој.
Узми у обзир њену
потпуну
нестјажатељност
(добровољно
сиромаштво)¹⁴⁾,
одсуство веза са
породицом,
удаљавање од
рођака и покајање
због сопственог
пада. Расудивши о
свему томе, *победи
зло добрим* (Рим.
12, 21)¹⁵⁾,
непромишљеност
ближњег чврстином
свога разбора, а
сестрину
лакомисленост и
незнање својим
здравим
расуђивањем. Сети
се изреке светог
Антонија: „Од
ближњег зависи
живот и смрт. Ако
си задобио свога
брата, задобио си
Христа, а ако си
ражалостио брата,

ражалостио си
Христа¹⁶⁾.”
Недостацима
ближњег
супротстави његове
врлине и сматрај да
његове добре
особине проистичу
из унутрашњег
расположења
(његове душе), а да
оно што заслужује
прекор (потиче) од
заблуде, немара и
напада лукавога.
Расуђујући на тај
начин, саосећањем
ћеш проникнути до
сестре и ступићеш у
(духовну) битку са
заједничким
непријатељем
људскога рода.
Посредством
сумњичавости и
лакомислености,
ђаво доводи сестру
у пометњу, да би
срушио темељ који
је она у почетку
добро положила (на

камен) и онај добар
дом који је
изградила на том
камену¹⁷⁾, не би ли
је тако приморао да
се одрекне својих
обећања и да
преступи заповест.
Тебе пак доводи у
пометњу
посредством
малодушности, да
би те лишио
награде трпљења и
плате за твој велики
труд. Имај на уму
своју богољубиву
намеру у односу на
ову сестру и своје
старање о њеном
спасењу које ћеш у
будућности тек
морати да покажеш.
Сети се њене бриге
о теби у данима
твојих слабости и
њене усрдности у
осталим службама.
Помисли на грижу
своје савести и на
прекоре

добронамерних
људи које ћеш
стећи уколико због
малодушности
удаљиш из
манастира. Нека
такве мисли
пресеку твој немар
(према обавезама
настојатељке).
Несаломиво се
укрепи у трпљењу
какво ти доликује;
не избегавај
општење са сестром
да не бисте обе
ускоро напустиле
циљ хришћанског
живота и да не
бисте претрпеле
штету због
недостатка љубави,
јер љубав *не мисли*
о злу (1. Кор. 13, 5),
љубав *све покрива*
(...), све сноси (1.
Кор. 13, 7)¹⁸⁾. Ако
не мислиш о
прегрешењима
ближњег па чак и
претрпиш увреде од

њега а при том
имаш кротост¹⁹⁾,
онда имаш и љубав,
а она ће те
покренути ка
добрим делима и
трпљењу.

6. Када се сетим
колико се узрујаваш
због сестре, одмах
се ражалостим. С
друге стране,
размишљајући о
њеном искреном
покајању,
самоосуђивању²⁰⁾ и
смиреним речима,
тешим се и осећам
управо тако као да
до тих жалосних
догађаја уопште
није ни дошло. Кад
видим прегрешење
ближњег,
превасходно га
сматрам својим
сопственим
прегрешењем, а
затим самом себи
кажем следеће:

„Онај ко брата
доводи у пометњу
јесте наш
заједнички
непријатељ. Данас
он 'подмеће ногу'
њему, а сутра ће
оборити мене.
Гневићу се на тог
непријатеља и у
бици са њим изаћи
ћу као победник.
Брата који ме
ражалостио
почаствоваћу
опроштајем и
претрпећу
ражалошћење од
њега као што трпим
бол од сопствене
ране. Својим
трпљењем и
молитвом за њега
пружићу руку
помоћи палом
брату”²¹). Уз помоћ
таквих расуђивања
задобићу трпљење,
а уз помоћ трпљења
избавићу од
пометње оног који

ме ражалостио и привући ћу га љубави: он ће почети да жали због самога себе што је био неуздржан и што ме ражалостио.

7. Када, дакле, видиш сестрину пометњу, не би требало да, услед малодушности, истрајаваш у томе да она буде кажњена и да јој се светиш. Ево до чега је дошло: ти си постала слушкиња страсти самољубља²²⁾, док сте обе постале предмет злурадости лукавога. Она је због непромишљености започела свађу а ти си, услед малодушности, пожелела да јој на

зло узвратиш злом.

8. Дакле, кад видиш да се сестра распламсала од јарости, тада уз помоћ молитве и трпљења поступај мудрољубиво²³⁾ и не обраћај пажњу на то што се извршава отворено и у садашње време, него на скривену и (дуготрајну) опсаду непријатеља. Ако даш *места гневу (Божујем)* (Рим. 12, 19)²⁴⁾, онда се гаси распламсалост (јарост) у сестри тако да оној, која те ожалостила то долази до знања посредством твог молчанија. Знање подстиче страдање у побуђеној (од стране лукавога) да рђаво поступа, бичује је

покајањем,
приклања
осуђивању саме
себе и призива твој
опроштај.
Посредством
кротости и молитве
за сестру, жалост
коју ти је она
причинила постаје
за тебе темељ
радости. Само,
немој помишљати
како ће сестра, која
те ражалостила и
која ће се убрзо
покајати, на
коленима пасти
пред тебе молећи те
за опроштај и
прекоревајући саму
себе, и даље
обитавати у истој
страсти. Њено
оштрашћено стање
није се појавило
услед унутрашњег
душевног
расположења и
предумишљаја него
зато што ју је

(непријатељ)
уловио, као и због
сиромаштва њеног
сопственог ума.

9. Све, што се не
чини услед
унутрашњег
душевног
расположења, лако
се може изменити.
Говорећи на овај
начин, руководим
се мишљењем
светог отшелника
Пимена, који је
подражавао Христа,
пастира доброг (Јн.
10, 11)²⁵). Када му је
неко казивао о
једној жени која се
бавила блудом а
своју зараду давала
на милостињу, он је
прозрео да ће се она
ускоро исправити и
рекао: „Она неће
остати блудница.”
И као што је
светитељ и прозрео,
она се убрзо

посредством
покајања одрекла
греха, удаљила од
света, постала
велика подвижница
и извршила
мноштво чуда.
Будући
разобличавана
сопственом
савешћу и плашећи
се казне Божије за
свој блуд, она је
давала милостињу.
Било је то семе
покајања које је,
када је нарасло,
поништило њено
греховно стање и
узгојило жито
врлина²⁶⁾.

10. Претпостави да
си пожелела да
саградиш кућу.
Положила си темељ
и подигла зидове,
али таванице (и
кров) ниси
поставила: сви
твоји напори

претрпели су пораз,
а са тим поразом ти
си изгубила и мир.
Тако ствари стоје и
у овом случају:
пожелела си да
задобијеш сестрино
спасење и у почетку
си према њој
показивала
чистосрдачну
привезаност и
руководила си је на
многе начине, али
ниси до краја
поднела сестрине
недостатке.
Претходно
руковођење
показало се као
узалудно: како си
изгубила сестру,
тако си изгубила и
мир у својим
помислима: једино
ћеш у трпљењу до
краја моћи да
задобијеш и
сестрино спасење,
које си прихватила
на себе, и спасење

сопствене душе²⁷⁾.
Нека ти не
промакне мисао
изречена у поуци
светог Нила: „Ма
шта да учиниш или
да кажеш да би се
осветио ономе ко те
ражалостио, јесте
саблазан за твоју
молитву”²⁸⁾.

11. Будући да свети
Оци одређују
(дефинишу)
молитву као
„огранке кротости и
незлобивости” или
као „заштиту од
жалости и туге”²⁹⁾,
како ће онда онај,
који се гневи на
ближњег и који је
преиспуњен
пометњом, моћи да
у својој молитви
призива кротког
Исуса?³⁰⁾ Како ће
онај који
ражалошћује брата
моћи да се у својим

молитвама обраћа
Христу, Началнику
мира³¹⁾, и како ће
имати непомућено
срце? Само ће онај,
који има умирено
срце, моћи да
припреми место за
Господа³²⁾ и да Га
смело (в. Јевр. 4, 16)
и с љубављу
призива. Кад је
призиван и жељен,
Он се истог часа
појављује и
преиспуњава душу
безграничном
радошћу.
Искушења се
дешавају ради
укидања
(сопствене) воље.
Ако не дођу патње,
како ћемо достићи
трпљење? Патња
засађује виноград
трпљења, трпљење
рађа гроздове
искушаности
(испробаности),
искушаност

(испробаност) даје вино наде, а нада испуњава радошћу душу која будуће окушање (небеских блага) види као садашњост³³).

12. Оно што је претходно речено представља општу поуку за тебе и твоје сестринство. Ја сам прочитао и твоје и њено писмо и из писма твоје сестре дознао сам да те она жалостила али да ти то ниси примећивала. Полазећи од (сестриних) речи, могу да просудим да, иако си имала повода за пометњу, ниси то искористила и претрпела си. Мени ништа од тога ниси открила како се не би испоставило да

наступаш са
оптужбама и да ме
не би ражалостила.
Похваљујем те и
одобравам твоје
(разумно)
усмерење, трпљење
и мудро
руковођење
показано ради
сестриног спасења.
Молим се да до
краја останеш у
тако (добром)
расположењу
трпљења. Што се
тиче сестре,
сажаљевам је и
сматрам да
заслужује опроштај
због исповедања
(својих грехова) и
искреног
покајања³⁴⁾. Убеђен
сам да ће је Бог
убрзо посетити
Својом посетом³⁵⁾ и
да ће се она
избавити од греха
који ју је обузео.
Као што позлеђени

показује своју рану
лекару и бива
исцељен, тако и
онај који открива
оно што је у њему
достојно прекора³⁶⁾
сведочи да није
попустио греху
услед унутрашњег
расположења своје
воље, заступајући
опроштај и
очекујући своје
поправљање. Да
бих те уверио,
преносим ти речи
сестриног
самоосуђивања и
њене исповести.
Увек се сети тих
смирених речи,
непоколебиво чувај
трпљење и
ражалошћеност
умекшавај
љубављу. Капљама
дуготрпљења гаси
пламен разјарене
сестре и очекуј
њену промену на

боље.

13. Ако некад
запазиш да нека
монахиња,
препустивши се
гневу, удара
ближњу, мудро то
спречи и казни је
земним поклонима
ради замарања тела,
строгим постом
ради умирења гнева
и појачаном
молитвом ради
подстицања
разумевања и
(стицања)
скрушености и
смирења. Ону која
је безумно подигла
руку уразуми и
смислом стиха оног
који је рекао: *Да се
уздигне молитва
моја, као кађење
пред лице Твоје;
уздизање руку мојих
жртва вечерња
(Пс. 140, 2)³⁷*. Она
која је дрско

поступила према
ближњој и подигла
руку приноси
кротком Исусу
смрадни дим гнева
уместо тамјана
кађења, а уместо
жртве вечерње она
ударцима и
модрицама рањава
Онога Који је у
сумрак векова био
ударан и Себе
принео на жртву
ради нас. Подсети је
и на апостолску
заповест која гласи:
*Хоћу, дакле, да се
мужеве моле на
сваком месту,
подижући свете
руке без гнева и
двоумљења (1. Тим.
2, 8)³⁸*. Бити весео у
патњама, и будући
искушаван споља,
изнутра се радовати
у Господу, обележје
је душе која осећа
дејство обилне
благодати

Утешитеља³⁹⁾.

Међутим, одсуство и малодушности и радости у несрећама које нам се догађају знак је да душом још увек није у потпуности овладао огањ љубави Божије и да је слична души оног што је рекао:

Припремих се, и не смутих се, да чувам заповести Твоје

(Пс. 118, 60). Ако се срце смућује

тешким

непостојаностима

(живота), онда то

сведочи о души која је постала

заробљеник

неразумне

љубави⁴⁰⁾, осим у

случају кад она

молчаљиво слуша

оног што је рекао:

Смутих се и не

говорих (Пс. 76,

5)⁴¹⁾. Хтеће да се

извојује победа над
увредитељком, да
се ступи у расправу
с њом и да јој се
пружи отпор
означава жељу која
говори о вољи⁴²⁾
каква садејствује
нападима демона.
Ако демон
неприметно ступи у
битку, онда она,
која се
супротставља
увредитељки, њу
опседа на видљив
начин и ближњој,
која се свети због
себе, постаје други
демон. Ако пружа
руке и удара
ближњу, онда то
очигледно
разобличује душу
поробљену
страстима, која је
постала њихова
заробљеница.
Требало би да душа
која је на тај начин
опљачкана

прелешћу каже:
„Настојећи да
другоме саградиш
дом срушила си
свој”⁴³⁾. Према
томе, опитно
руководи ону коју
си тражила кад је
живела далеко и
коју си сама довела
код себе. Чувај се
да она, разјаривши
се, не учини нешто
недолично.

14. Што се тиче
монахиње која је
рђаво поступила и
отишла из
манастира а затим
се поново вратила
(не знам на који
начин), осећам
снажну
колебљивост:
сумњам да се
покајала како
доликује и донела
одлуку да се умири
у самој себи и да се
мирољубиво

понаша према
осталим
(жителима).
Међутим, своје
мишљење ћу изрећи
у виду савета: и
теби и њој ће бити
од користи ако се
она поново нађе у
манастиру и ако се
настани у ону
келију у којој је и
раније живела. Ти
ћеш се према њој
понашати с
љубављу и
поштовањем,
руководећи је и
посећујући у
данима њене
слабости. Она ће од
тога имати користи,
јер ће имати одају
каква јој одговара и
уобичајено место
боравка, док ћеш ти
имати користи
безмолвствујући у
својој келији, без
повода да прекидаш
и нарушаваш своје

спокојство а такође
и без повода за
разоноду⁴⁴⁾.

Међутим, тешко да
бих могао рећи како
би требало да ти и
твоје сестре
општите са њом јер
сматрам да она неће
умирити своју
надменост у тој
мери да ти се
потчини и да нешто
од тебе научи, као
што ни ти не би
смела да
удовољаваш њеним
захтевима⁴⁵⁾. Тешко
је да се без великих
немира на
спољашњи начин
сједине они који су
се духовно
раздвојили (један од
другог). И поред
тога, молим се
Семогућем и Оном
Који *жели да се сви
људи спасу* (1. Тим.
2, 4), Спаситељу
Христу, да се у

односу на њу све
уреди сагласно
твојим
очекивањима и
молитвама, тј. да
ишчезне надмена
помисао која (њену
душу) обавија
маглом⁴⁶⁾ и да она,
просветливши се
изнутра, увиди
сопствену
ништавност и
преиспуни се
духовном
благодаћу, јер се
Господ *гордима*
противи а
смиренима даје
благодат (в. Приче
3, 34, Јак. 4, 6 и 1.
Петр. 5, 5)⁴⁷⁾.

15. Као што сам
дознао из писама,
Теодота дарује
спокојство и твојој
души и твојој
савести. Нека Бог
на њој пројави
Своју милост, да би

очувала њој
својствену доброту
и достигла напредак
(у врлинама).
Кћерка Проксима
је, према твом
сведочењу, добро
започела (монашки
живот) и положила
добар *темељ* (1.
Кор. 3, 10). Покажи
многострану бригу
о њој: васпитавај и
њене помисли, и
речи њених уста, и
све њене особине,
да би се уз
садејство Божије
(њена душа)
учврстила у добру,
да би се у добру
укоренила и
достигла крај какав
одговара почетку;
да би служила
Дароватељу добара
Христу, да би
тешила тебе, своју
крсну мајку и да би
у мене унела
радост, као прво,

зато што сам се о
њој старао као о
одабраној биљци а
као друго зато што
она (својим
врлинама) чини
част и нашем граду,
чији је она
изданак⁴⁸⁾. Ти си
такође дужна да
руководиш и да
повремено
поучаваш девојку у
још сасвим нежном
узрасту, која је
(једној од твојих
монахиња)
поверена ради
поуздања и
васпитања⁴⁹⁾. Пази
на то да ли се она
добро васпитава и
да ли напредује (у
врлинама). Не
допусти да она,
будући сасвим
удаљена од тебе,
падне у жеље које
не доносе корист
(души) и да стекне

лоше навике.

16. Како сам сазнао, пре него што су ти уручена моја писма подозрења су се неприметно увукла у твоју душу и обузела све твоје помисли. Знај да до тог (застоја) није дошло услед заборавности и лењости, него због тога што се није нашао (човек) који би одговарао таквој услузи. Много је оних који одавде одлазе у Константинопољ, али је само неколицина оних којима се може поверити (посланица са) духовним саветима. Уопште, ако желиш да увек сачуваш бистрину душе, не препуштај се

подозрењима: кад
покушају да те
нападну, одагнај их
као таласе
чамотиње и
пометње. Како сам
те често поучавао,
одагнаћеш их тако
што ћеш, чим се
појави наговештај
сукоба са њима, та
подозрења⁵⁰⁾
оставити доле а
своју мисао узнети
ка надању у Бога и
тамо (на тој висини)
очекивати
испуњење онога
што си тражила
ради своје душевне
користи, јер Писмо
каже: *Опколвши
опколише ме, и
Именом Господњим
брањак се од њих*
(Пс. 117, 11).

17. Не забрављам
и нећу ни
заборавити твоје
молбе. Ти, наравно,

будући поучена
апостолским
речима, знаш да је
моћна молитва
(Јак. 16) оног који
проси, која је, поред
тога, потпомогнута
његовим
заступницима (пред
Богом)⁵¹⁾. Стреми да
у целини упознаш
ту заповест и да је
на делу извршиш.
Пази (и
непопустљиво
пази!) да се,
настојећи да
васпиташ друге, ти
сама не покажеш
недостојном⁵²⁾,
вишеструко
занемарујући
заповести и
излазећи изван
граница
(установљеног)
правила. Реч добија
велику силу тек
онда кад се потврди
сведочанством
делања. Када се реч

учитеља,
поседујући опитно
знање, улива у
мисао поучаваного,
онда она васцело
унутрашње
расположење
његове душе
подстиче на једнаку
ревност⁵³⁾.

18. Сад ћу
исприповедати како
се то остварује.
Посредством очију
оних који виде
светлост
учитељевог живота,
делатна реч
привлачи к себи
њихов ум. С друге
стране, она кроз
њихов слух и
разумевање
привлачи опитно
разумевање које као
да се улива у
њихову мисао. Када
су ум и разумевање
ученика
просветљени са обе

стране, односно
учитељевим
животом и његовом
речју, а њихова
мисао уверена
светлошћу опитног
знања⁵⁴⁾, истог часа
се и њихова душа
уверава, и својим
унутрашњим
расположењем
привезује за реч
која се у њу уноси.
Тада ће ученик,
посредством
извршених дела
подражавати
доброга и постати
јединомислен са
учитељем. Онај
који на тај начин
саветује и поучава
свог слушаоца моћи
ће с благом
одважношћу да
каже: „Господе,
обдаривши ме
телом и душом,
*предао си ми два
таланта* (в. Мт. 25,
22). Тело сам

украсио добрим
особинама
(остварење врлина)
а душу сам одгајио
поукама Божијим.
Творио сам добра
дела и учио и друге
добру и *ево још два
таланта која сам
добрио с њима* (Мт.
25, 22), тј. задобио
сам ближњег свог
који је са собом
донео два таланта –
своју душу и тело.
Посредством
правилног начина
остварења врлина и
истините речи
поуке, учинио сам
поучаваног
ревнитељем на
заповестима
Твојим.”

19. Свакога дана,
кад настане јутро,
сматрај га почетком
духовне борбе и,
ако желиш, самог
свог живота. Не

размишљај о
напорима протеклог
дана да не би,
хвалисајући се
прошлим делима и
ленчарећи (у
садашњости), све
време свог живота
провела у
неделању. На тај
начин се може
догодити да своја
добра достигнућа
поништиш
разметљивошћу и
раслабљеношћу
(слабошћу)⁵⁵,
одлажући дела већ
насталог времена.
Препуштајући се
данас
раслабљености,
увек ћеш покајање
одлагати за
сутрашњи дан. Не
мери свој
свакодневни живот
узалудношћу и саму
себе поткрадајући
на тај начин, него с
коришћу управљај

својим животом,
свагда проводећи
његове наступајуће
дане у добрим
делима. Лазар, који
је однет у *наручје
Авраамово* (Лк. 16,
22), није стекао
ниједну
добровољну
врлину, али је зато
у невољним
тешкоћама показао
трпљење и за њих
добровољно
благодарио Богу.

20. Како ми се
чини, било би добро
уколико би те
монахиње које живе
поред тебе, а такође
и сви остали који су
у манастиру, били
упознати са
садржином моје
посланице. Они ће
од тога имати
(духовну) корист а
ти ћеш, поставши
узрочник те њихове

користи, добити (добру) плату (на небесима).

Благодат Господа нашег Исуса

Христа (Рим. 16, 10) нека те узнесе изнад сваке

ђаволске злобе и

нека те приброји

хору *првородних,*

записаних на

небесима (Јевр. 12, 23).

21. Како сам

дознао, и теби

досађује помисао

која те наговара да

напустиш келију и

(свој) манастир или

да дођеш овамо⁵⁶.

Ја ти саветујем не

само да из своје

душе искорениш

такву тежњу него и

да у потпуности из

своје душе уклониш

такву помисао као

недоличну и

бескорисну. Не

помишљај на
промену места, јер
та промена или неће
донети никакву
корист или ће та
корист бити веома
мала. Напротив,
старај се да увек
размишљаш о
промени воље⁵⁷⁾
које приморава
душу да се од
порока окрене ка
врлини, док ум из
бездана
преузношења
(гордости) уздиже
на висину смирења.
Знаш да сам, лично
боравећи међу вама,
одлучно пресецао
сваку такву
помисао. То исто
чиним и (сада),
посредством ове
посланице. Са
мојим мишљењем
(по том питању)
можеш се упознати
и на основу писма
упућеног

Агатоники. (Желим да се) прекине несрећа такве помисли која вас доводи у пометњу и да свој спасоносни труд у душевном спокојству доведете до краја.

22. На твоју молбу, молим се за монахињу Христофилу изговарајући следеће речи:
„Христос, исцељујући сваку болест и сваку немоћ (Мт. 4, 23) нека и ову слушкињу (Божију) исцели од њене ране душевне и телесне која ју је обузела и нека, задобивши душевно и телесно здравље, узмогне да телом, душом и духом извршава

богоугодна дела у
смиреноумљу и
задобије (небески)
удео заједно са
свима који су
заволели Господа.”

23. Кад год буде
могуће, посећуј
оболеле сестре и
старај се да их ти
сама послужиш⁵⁸).
Буди поред
(постеље) умируће
сестре и посматрај
агонију приликом
исхода душе. То ће
потпомоћи познању
испразности
садашњег живота и
његовом
презирању, као што
ће помоћи и твој
аскетском подвигу.

24. Што се тиче
питања која се
налазе у твој
другом писму,
одговоре на њих ћу
ти, према

благовољењу
Божијем, дати у
другој посланици,
јер ову већ
завршавам.

25. Нека те
Христос,
Исцелитељ душа и
тела наших,
заступањем светог
и славног Апостола
и Еванђелисте који
је лежао на грудима
Господњим,
девсвтеника и
возљубљеног
(ученика
Христовог), Јована
Богослова, избави
од болести које су
те обузеле и од
претпостављене
тешке болести, јер
је Он Извор
исцелења⁵⁹⁾.
Управљајући
поглед према Њему,
обрати се својој
души: *Зашто си
жалосна, душо*

*моја, и зашто се
смућујеш? Уздај се
у Бога јер ћу се
исповедати Њему,
Спасењу лица мога
и Богу моме (Пс. 41,
6 и Пс. 42, 5).*

